

Koniunktura gospodarcza w Polsce a ceny miałów energetycznych

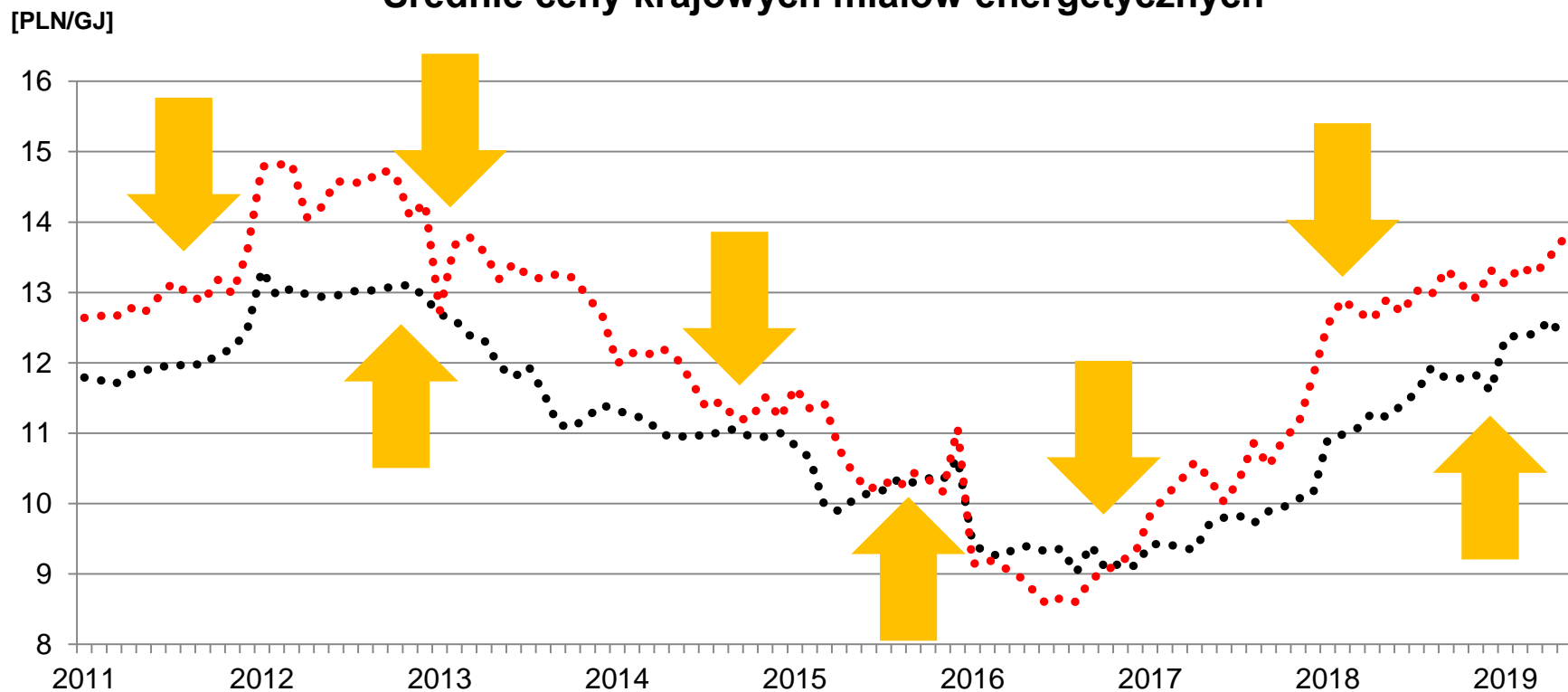
Zakopane, 13 - 16 października 2019 r.

Agenda

1. Wprowadzenie do problematyki badawczej
2. Monitoring cen miałów energetycznych w warunkach krajowych
3. Charakterystyka koniunktury gospodarczej w Polsce w okresie 2011 – 2019
4. Przedstawienie metodologii badawczej
5. Prezentacja wyników badań
6. Konkluzje
7. Wykorzystane źródła

1. Wprowadzenie do problematyki badawczej

Średnie ceny krajowych miałów energetycznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

2. Monitoring cen miałów energetycznych w warunkach krajowych

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (ARP) O/Katowice publikuje od 2011 roku dwa indeksy cenowe węgla energetycznego:

- **Polski Indeks Rynku Węgla Energetycznego 1 (PSCMI 1),**
- **Polski Indeks Rynku Węgla Energetycznego 2 (PSCMI 2).**

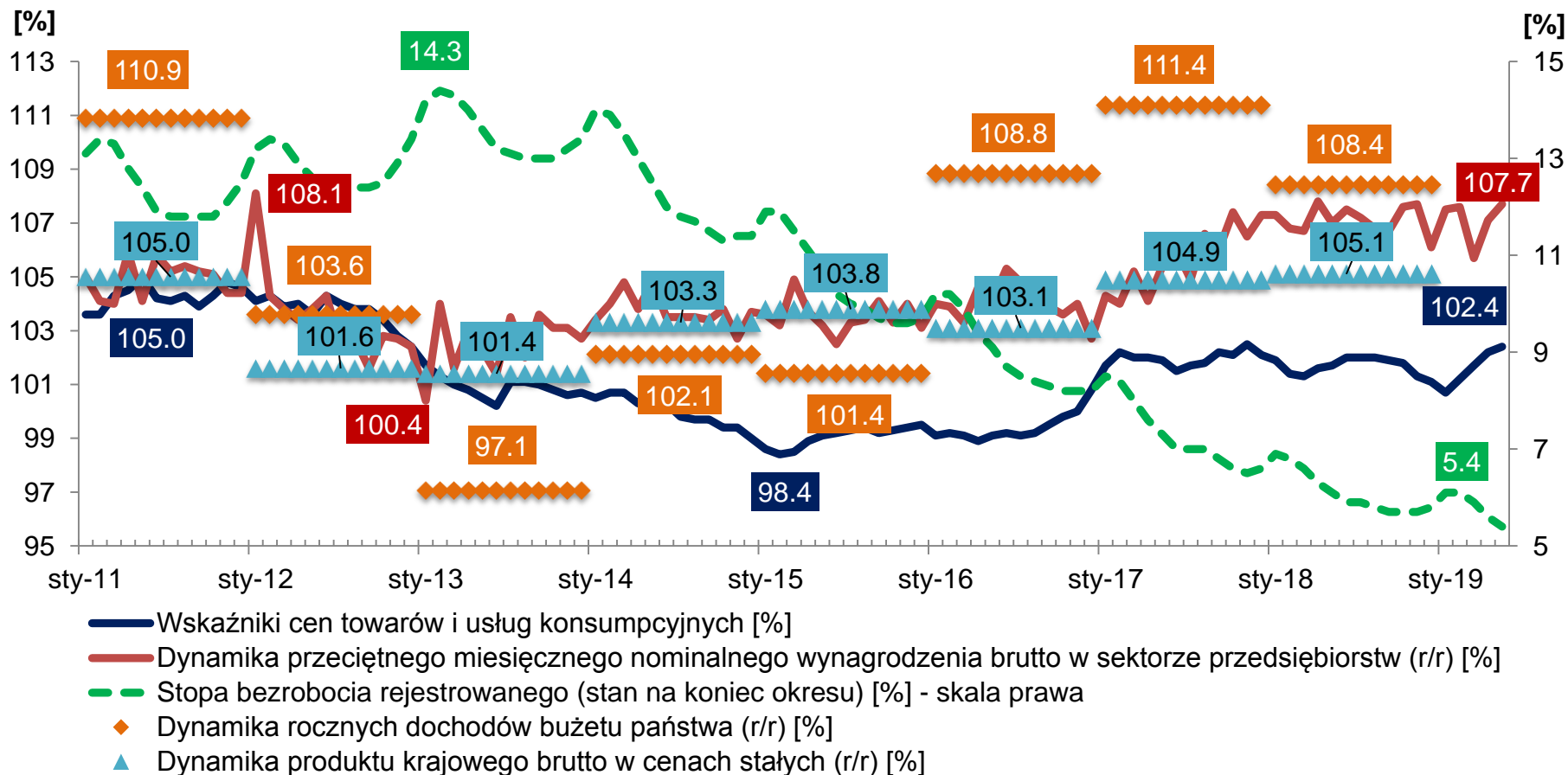
Skrócone nazwy indeksów wywodzą się od anglojęzycznej nazwy „Polish Steam Coal Market Index”.

Przedmiotowe indeksy są wskaźnikami cen wzorcowego węgla energetycznego produkowanego przez krajowych producentów i sprzedawanego na krajowym rynku, w przypadku **PSCMI 1 – energetycznym** (energetyka zawodowa i przemysłowa), natomiast w przypadku **PSCMI 2 – rynku ciepła** (ciepłownie przemysłowe i komunalne, inni odbiorcy przemysłowi oraz pozostali odbiorcy krajowi).

Wskaźniki te bazują na danych miesięcznych ex-post i wyrażają średnioważoną cenę zbytu węgla kamiennego loco kopalnia, tj. cenę netto, bez uwzględnienia podatku akcyzowego, w warunkach Free Carrier (FCA) zgodnych z Incoterms, czyli na wagonie w punkcie załadunku, bez kosztów ubezpieczenia oraz kosztów dostawy na zasadniczej drodze przewozu, w jakości zoptymalizowanej do potrzeb odbiorców. Wskaźniki te uwzględniają wszystkie dostawy, które spełniają kryteria jakościowe tych indeksów, przy braku określonej minimalnej wielkości dostaw.

3. Charakterystyka koniunktury gospodarczej w Polsce w okresie 2011 – 2019

Graficzna prezentacja wybranych parametrów koniunktury gospodarczej w Polsce

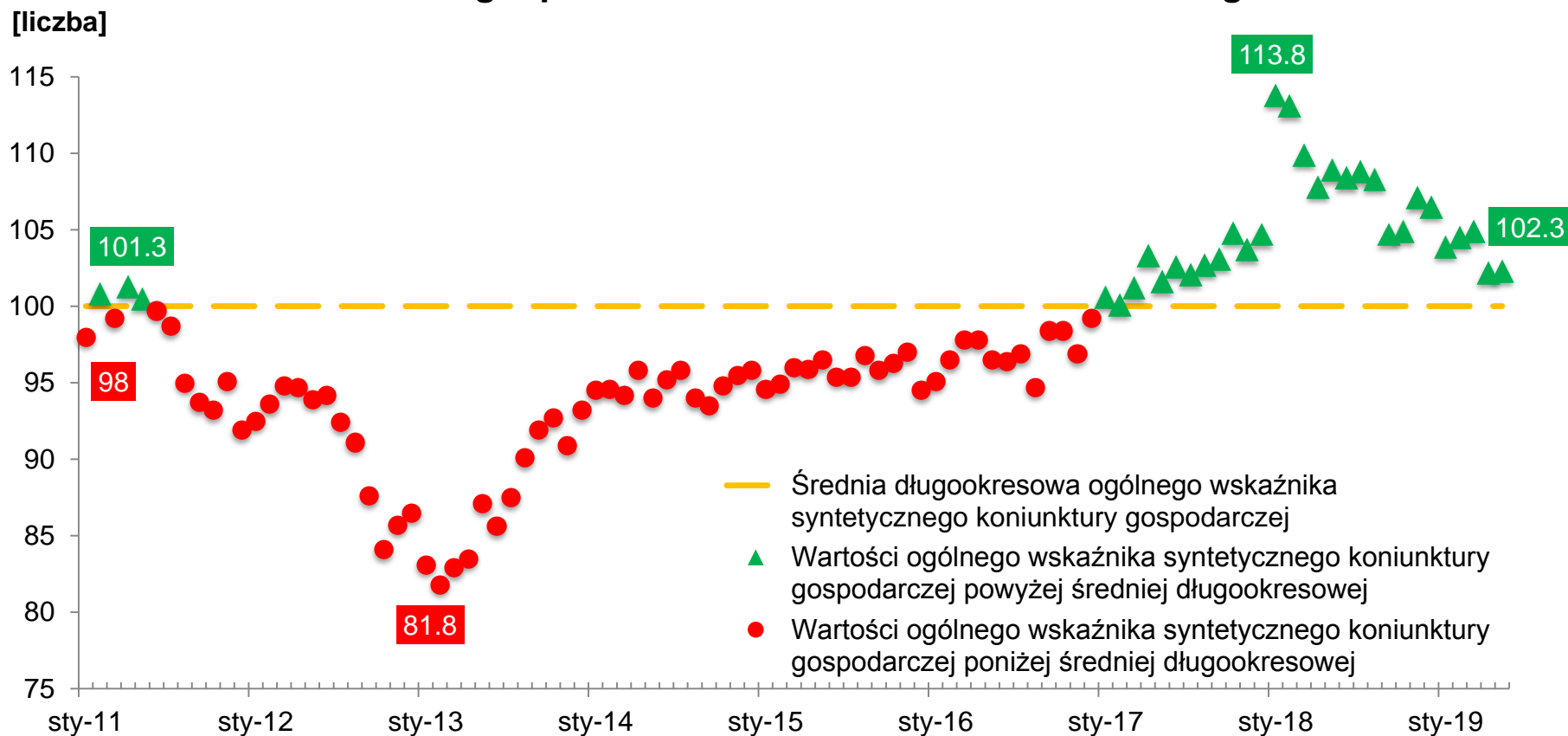

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zakopane, 13 - 16 października 2019 r.

3. Charakterystyka koniunktury gospodarczej w Polsce w okresie 2011 – 2019 – c.d.

Koniunktura gospodarcza w Polsce od 2011 roku według GUS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zakopane, 13 - 16 października 2019 r.

4. Przedstawienie metodologii badawczej

1.

•Wytypowano ogólnodostępne, proste oraz złożone, wskaźniki służące do opisu koniunktury gospodarczej, które uznano za zmienne losowe.

2.

•Zbadano korelacje pomiędzy wytypowanymi wskaźnikami (lub komponentami tych wskaźników) a PSCMI 1 oraz PSCMI 2 (policzono r).

3.

•Przeprowadzono testy Shapiro-Wilka celem weryfikacji występowania normalność rozkładów wytypowanych zmiennych.

4.

•Określono wartości progowe współczynników korelacji liniowej w sposób, który pozwolił skupić się na zbadaniu najlepszych jakościowo „przypadków”.

5.

•Podjęto próbę wyjaśnienia mechanizmów, które co najmniej na gruncie ogólnej logiki procesów gospodarczych byłyby w stanie potwierdzić zidentyfikowane korelacje.

6.

•Sformułowano wnioski.

5. Prezentacja wyników badań

Komponent handlu detalicznego
ogólnego wskaźnika
syntetycznego koniunktury
gospodarczej (tzw. GUS – SI)
(D)

$$r_{DX} = -0,6$$

$$r_{DY} = -0,5$$

Wartość dodana brutto
generowana przez sektor
górnictwo i wydobywanie
(A)

$$r_{AX} = 0,5$$

$$r_{AY} = 0,5$$

$$r < 0$$

PSCMI 1 (X)

PSCMI 2 (Y)

$$r > 0$$

Wskaźniki ufności
koniunktury gospodarczej
(C)

$$r_{CX} = -0,6$$

$$r_{CY} = -0,5$$

WIG-Górnictwo
(B)

$$r_{BX} = 0,5$$

$$r_{BY} = 0,6$$

6. Konkluzje

- 1. Pojęcie koniunktury gospodarczej jest bardzo pojemne, a parametry wykorzystywane do jej opisu są często mocno zróżnicowane.** W takiej sytuacji kluczową rolę odgrywają kwestie uznaniowości, umowności oraz subiektywne oceny.
- 2. Występowanie stosunkowo silnych współczynników korelacji pomiędzy badanymi zmiennymi może wynikać zarówno z faktycznie występujących między nimi zależności, jak też może być kwestią przypadku,** wynikającego z takiego, a nie innego, rozkładu pomiarów badanych zmiennych w czasie (lub doboru przedziału obserwacji). W związku z tym istnienie zależności pomiędzy zmiennymi powinno zostać uwiarygodnione przez występowanie mechanizmów, które przynajmniej na gruncie logiki procesów gospodarczych mogłyby te korelacje potwierdzać.
- 3. W przypadku zmiennych losowych posiadających rozkłady dalekie od normalnego lub w sytuacjach występowania w próbie obserwacji wyraźnie od siebie odstających, wartości współczynników korelacji liniowej mogą fałszywie wskazywać na występowanie w rzeczywistości nieistniejących zależności.** Niestety z przeprowadzonych testów na normalność rozkładów zmiennych poszczególnych zmiennych losowych wynika, że w znakomitej większości przypadków istnieją podstawy do odrzucenia hipotezy o występowaniu normalności rozkładu wśród przebadanych indeksów.
- 4. Sytuacja na rynku węgla, podobnie jak i koniunktura gospodarcza, ulegają ciągłym zmianom. Skala dynamiki tych zmian najlepiej uwidacznia się w dłuższych horyzontach czasowych. Z tego powodu zasadne wydaje się być ustawiczne monitorowanie przedmiotowych korelacji, co prawdopodobnie z czasem pozwoli lepiej rozpoznać poruszone w artykule zagadnienia.**

7. Wykorzystane źródła

- 1) Capiński, M. 2009. Metody matematyczne, AGH, Kraków
- 2) Kostrzewski, M. 2010. Estymacja i prognozowanie, AGH, Kraków
- 3) Walkowska, red. 2018 – Praca zbiorowa pod red. Walkowska K., Zeszyt metodologiczny. Badanie koniunktury gospodarczej, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2018
- 4) Podstawowe informacje o rynku oraz sektorze węgla kamiennego w Polsce w okresie styczeń-grudzień 2018 r., Praca zbiorowa Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. Oddział w Katowicach, Katowice, luty 2019; dane przetworzone na podstawie wyników badania statystycznego statystyki publicznej „Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego”, prowadzonego przez Ministra Energii i realizowanego przez ARP S.A. O/Katowice
- 5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Tekst mający znaczenie dla EOG); Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, str. 1, z późn. zm.
- 6) [on-line] <https://polskirynekwegla.pl/o-indeksie> [Dostęp: 5.08.2019]
- 7) [on-line] <https://polskirynekwegla.pl/metodologia-obliczania> [Dostęp: 5.08.2019]
- 8) [on-line] <https://polskirynekwegla.pl/metodologia-obliczania-0> [Dostęp: 5.08.2019]
- 9) [on-line] <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-w-przetworstwie-przemyslowym-budownictwie-handlu-i-uslugach-w-maju-2019-roku,3,78.html>; objaśnienia do wartości wskaźnika GUS - SI za miesiąc maj 2019 [Dostęp: 5.08.2019]
- 10) [on-line] <https://stat.gov.pl/wskazniki-makroekonomiczne/> [Dostęp: 5.08.2019]
- 11) [on-line] <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-w-przetworstwie-przemyslowym-budownictwie-handlu-i-uslugach-w-maju-2019-roku,3,78.html> [Dostęp: 5.08.2019]

Dziękuję za uwagę

Mikołaj Świat

Główny Specjalista w Zespole Analiz Rynkowych

m.swiat@pgg.pl

Polska Grupa Górnicza S.A.

ul. Powstańców 30

40-039 Katowice